2014. szeptember 15., hétfő • LXXII. évfolyam • 216. szám, 16 oldal • 230 forint, előfizetőknek 150 forint • www.nol.hu

NÉPSZABADSÁG



Már a harmadik nyugati túsz lefejezését jelentette be az Iszlám Állam

- A brit férfi meggyilkolását Cameron kormányfő ördögi cselekedetnek nevezte.
- A terrorszervezet gyermek katonákat is kiképez a táboraiban. **Világ →7**

ELHUNYT AVAR ISTVÁN, A NEMZET SZÍNÉSZE

Kultúra →11

Paks Az Európai Bizottságnak még volnának kérdései a fűtőelemek kiszállításáról

Atomvonat szürkezónában

A magyar kormány szerint minden rendben volt a sérült paksi fűtőelemek Oroszországba szállításának uniós engedélyezésével, az Európai Bizottság szerint viszont nem – röviden így lehet összefoglalni az ügylettel kapcsolatban Magyarországon, illetve Brüszszelben született dokumentumok tartalmát. Az ellentmondás egyelőre feloldhatatlannak tűnik.

Hargitai Miklós

Írásbeli kérdéssel fordult augusztus közepén a magyar kormány érintett minisztereihez *Szél Bernadett* (LMP), azt tudakolva, hogy biztonságos és szabályszerű volt-e a 2003-as paksi üzemzavarban megsérült fűtőelemek Oroszországba történő kiszállítása. *Pintér Sándor* belügyminiszter válaszából kiderül, hogy a tárca által felügyelt szervezetek (a Terrorelhárítási Központ, az ORFK, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság) biztosították a szállítmány magyarországi útvonalát, míg az ukrajnai szállítást az illetékes ukrán hatóságok garantálták. *Seszták Miklós* fejlesztési miniszter válaszlevelének egyik legfontosabb eleme, hogy a sérült nukleáris fűtőelemek 2014. augusztus 11-én biztonságban megérkeztek Oroszországba (nem sokkal ezután indult az oroszok által támogatott offenzíva, amelynek nyomán a szakadárok jelentősen visszaszorították az ukrán kormányerőket). Seszták szerint a szállításra a szükséges engedélyek birtokában került sor. A miniszter azt írja: az összeállítás és a rakodás során állandó felügyeletet biztosított a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség, illetve az Euratom. A Paksi Atomerőmű Zrt. a sérült nukleáris fűtőelemek tényleges kiszállításáról 2014. június 13-án értesítette az Európai Bizottság Energiaügyi Főigazgatóságának nukleáris biztosítékokkal foglalkozó igazgatóságát. „Az Euratom Ellátási Ügynökség megállapította, hogy a kiszállítási és elhelyezési szerződés összhangban van az Euratom-szerződés rendelkezéseivel, és egyetértését a kiszállítási és elhelyezési szerződés 2010. április 23-ai aláírásával igazolta” – írta a miniszter.

Mindezekkel szemben áll annak a válaszlevélnek a tartalma, amelyet *Jávor Benedeknek,* az Együtt–PM EP-képviselőjének írásbeli kérdésére adott idén augusztus 7-én *Günther Oettinger,* az Európai Bizottság energiaügyi biztosa. Oettinger szerint a bizottság egyelőre nem tud álláspontot kialakítani arról, hogy a szállítási és elhelyezési szerződés megfelel-e az Euratom előírásainak, mivel nem kapott erre vonatkozó információkat a magyar kormánytól. A válaszlevél azt tartalmazza: a kormány idén júniusban jelezte, hogy – várhatóan júniusi indulással és júliusi érkezéssel – kiszállítaná a sérült kazettákat Oroszországba, és hogy a Majak feldolgozó rendelkezik a sugárzó anyag uniós normák szerinti feldolgozásához szükséges adminisztratív és technikai kapacitással. A feldolgozó esetében azonban utólagos notifikációra (bizottsági ellenőrzésre és jóváhagyásra) is szükség volna, ami a szükséges dokumentumok benyújtása híján még nem történt meg. Ugyancsak további iratokat vár a bizottság arról, hogy maga a kiszállítás, illetve a kinti feldolgozás megfelel-e az Euratom előírásainak – mindenekelőtt annak a kikötésnek, hogy a tagállamok nem adhatják át a náluk keletkezett nukleáris hulladékkal kapcsolatos végső felelősséget más országoknak. Ez utóbbi megjegyzés különösen annak ismeretében válik érdekessé, hogy a szerződések alapján Magyarországnak nincs hulladék-visszafogadási kötelezettsége, miközben a reprocesszálás során jelentős mennyiségű sugárzó hulladék keletkezik. Az említett hulladék (és vele a felelősség) tehát Magyarországról Oroszországra száll.

Bizottsági információk szerint az illetékes főigazgatóság is felelőtlenségnek tekinti, hogy a magyar, az ukrán és az orosz kormány belement a kiszállításba az adott körülmények között. Úgy tudjuk, az EB továbbra is figyelemmel kíséri (azaz a magyar kormánnyal ellentétben nem tekinti lezártnak) a kiszállítás kérdését. Mint Jávor Benedektől megtudtuk, a magyar kormány nagy valószínűséggel csak az előzetes tájékoztatási kötelezettségének tett eleget. Az uniós testület a közelmúltban számos kérdést tett fel a kormánynak a transzferrel kapcsolatban, de ezekre nem kapott kielégítő választ, így szóbeli konzultációt kezdeményezett.

A *Népszabadság* értesülései szerint az orosz féllel kötött szerződéseken túl további vizsgálat tárgyát képezheti a magyarországi kiszállítási útvonal is, amely két gáztartályt és több iskolát is 100 méternél jobban megközelített, emellett átvezetett két olyan hídon, illetve felüljárón, ahonnan a sugárzó anyagot tartalmazó, kilencméteres ejtési magasságig tesztelt konténerek ennél nagyobbat zuhanhattak volna egy esetleges baleset során.



Kovács Antal, a paksi atomerőmű kommunikációs igazgatója fűtőelem-bemutatót is tartott Pakson augusztus közepén. Ekkor jelentették be, hogy a sérült elemek már meg is érkeztek Oroszországba FOTÓ: MÓRICZ-SABJÁN SIMON

ÖTÖDIK HASÁB

A sírnál...

„Példátlan, ahogyan világszerte egyre több helyen csapnak le civil szervezetekre...” – közölte Benjamin Cardin marylandi demokrata szenátor a minap, kifejezetten a magyar Ökotárs-ügyre célozva. A magyarok is fel voltak háborodva: a hét végén voltak akár ezren is a civileket védő demonstráción.

Ez a nem túl nagy szám sokat elárulhat a magyarok demokráciafelfogásáról is, de még többet a hazai civil szféra társadalmi beágyazottságáról.

A magyar civil szféra az egyszázalékos felajánlások posványában laposodik el – az adópénzek megszerzésére irányuló marketingmunka ma többet ér, mint a rászorulók segítése. Önkéntesség nincs, sose volt, nem divat – az alap, az önszerveződő, a közösségért tenni vágyó civil hiányzik leginkább a szférából. Tisztelet annak, aki mégis ott van, miközben tény: önkéntesek helyett fizetett profik terepe a terület – s e szempontból mindegy, hogy utóbbiak úgy érzik, lelkesedésből, éhbérért dolgoznak. A civil szféra ma pályázatot ír, pénzt szerez, és alig van kapcsolata a társadalommal. Az őket ért alpári támadás így egy szűk kör gondja marad: megvédeni csak magukat tudják – a tüntetésen ismerősök köszönnek egymásnak. A többség a kisujját sem mozdítja, a szolidarítás kimerül az odavetett apróban, néhány újra megosztott segítségkérő elektronikus bejegyzésben vagy levélben. A civil (az egyedül sikeres Milla miatt is) nálunk a politikába igyekvő szinonimája – azoké, akik pártot akarnak alapítani, csak még nem mondják meg.

Ha volt civil szféránk, a hét végén belehalt az érdektelenségbe. Rendezzünk neki szociális temetést. Talán marad valaki, aki hajlandó megmosdatni, kiásni egy gödröt és elcipelni a temető végébe. A sírhelyhez, amelyet az állam ingyen ad. Példamutatásként, szolidaritásból. *(A szerk.)*

Vélemény



Az életigenlő

Palugyai István szerint a Czeizel-életmű önmagában is a magzatvédő vitamin támogatásáról szól. →**9**

Színház Őszöd után

Hajba Ferenc a színház, a politika és az őszödi beszéd sajátos kapcsolatáról. →**9**

Kifeszített büdzsé készül: béremelés, létszámbővítés is lesz a közszférában

A jövő évi költségvetést 2,5 százalékos inflációval és valószínűleg bőven három százalék feletti növekedéssel tervezi a kormány. Lesz béremelés, de szja-csökkentés aligha. →**5**

Bajnai Gordon most már tényleg lezártnak tekinti politikai pályáját

A volt miniszterelnök nem költözik el, de a hétköznapokat Párizsban tölti. Párttársai az időzítést tartják furcsának, így ugyanis nem segíti az önkormányzati kampányt. →**3**



KITELEPÍTÉSEK, ELZÁRT FALVAK

Lapzártánkig az ország több mint kilencven településén kellett védekezni az intenzív hét végi esőzések és az azt követő áradások miatt. Több falut elzárt a víz, kettőt ki kellett telepíteni. Zala megyében a legkritikusabb a helyzet. Több mint kétszázötven embernek kellett elhagynia otthonát. →**2**

FOTÓ: MTI – NAGY LAJOS

9 770237 377015 14216